

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Основи підприємництва

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ІНІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Підприємництва, торгівлі і логістики (206)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова)

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Гапоненко Ольга Євгеніївна

Olga.Gaponenko@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 23 роки. Авторка понад 60 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Основи підприємництва», «Економіка та організація торгівлі», «Аналіз господарської діяльності»

<http://web.kpi.kharkov.ua/business/uk/vykladachi/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Основи підприємництва» розвиває знання та навички, необхідні для вивчення всіх аспектів організаційно-економічного характеру, пов'язаних з підприємництвом. В ході навчання студенти дізнаються про сутність, принципи та види підприємницької діяльності, його зовнішнє та внутрішнє середовище; механізм заснування власної справи, способи управління підприємницькими ризиками, а також етичні аспекти підприємництва.

Мета та цілі дисципліни

Вивчення студентами теоретичних основ підприємництва, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного заснування та розвитку власної справи в сучасних умовах господарювання.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

Шифр	Зміст
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Основи підприємництва

- ЗК 05 Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК06 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК09 Здатність працювати автономно.
ЗК11 Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 12 Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 13 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 15 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції на будь-яких інших проявів недоброчесності.
- СК 01 Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
СК 02 Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК 09 Здатність здійснювати ефективні комунікації.
СК 10 Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
СК 11 Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

- Шифр Зміст
ПР 01 Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПР 07 Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР 12 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
ПР 16 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПР 19 Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
ПР 22 Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Мікроекономіка», «Вступ до спеціальності».

Основи підприємництва

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Презентації, дискусії, семінари, кейс-орієнтоване навчання, індивідуальна та командна робота, дослідницька робота, виконання контрольної роботи

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Економічна сутність підприємництва

Виникнення і розвиток концепцій підприємництва. Мотиви початку підприємницької діяльності. Теорія підприємництва.

Тема 2. Характеристика видів підприємницької діяльності

Основні види підприємницької діяльності. Структура видів підприємницької діяльності. Виробнича підприємницька діяльність. Торговельно-розподільна (комерційна) діяльність. Сфера біржової і фінансової діяльності. Методи консультування.

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємництва

Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські організації. Мережеві форми організації підприємницької діяльності

Тема 4. Принципи забезпечення стійкості підприємницької діяльності

Принципи самоокупності та самофінансування в підприємстві. Принципи справедливої оплати праці. Дія закону вартості товару в ринкових умовах. Принципи забезпечення безпеки підприємницької діяльності.

Тема 5. Підприємницьке середовище

Внутрішнє та зовнішнє підприємницьке середовище

Тема 6. Заснування власної справи та розвиток підприємництва

Підприємницька ідея та її джерела. Вибір способу заснування бізнесу. Організаційні етапи заснування власної справи. Бізнес-план

Тема 7. Економічні ризики в підприємстві

Сутність та основні види ризиків у підприємстві. Структура процесу оцінювання й управління ризиками. Основні етапи структури процесу оцінювання й управління ризиками.

Тема 8. Розвиток підприємницької діяльності

Шляхи розвитку підприємства. Екстенсивний шлях розвитку. Інтенсивний шлях розвитку. Інноваційний шлях розвитку.

Тема 9. Вартість підприємницької структури

Методи оцінювання вартості підприємства. Структура оцінювання вартості підприємства. Вартість майнового комплексу підприємницької структури.

Тема 10. Культура підприємництва

Культура підприємницької діяльності. Стили керівництва: демократичний, ліберальний, автократичний. Ділова етика підприємця. Ділове спілкування та його особливості

Теми практичних занять

Тема 1. Економічна сутність підприємництва

Відтворювальний процес підприємницької діяльності. Життєвий цикл підприємницької діяльності.

Моделі сприйняття навколишнього світу підприємцем. Механізм внутрішньої мотивації суб'єкта підприємницької діяльності.

Партнерські відносини підприємця і консалтингової фірми. Взаємозв'язок результатів використання знань за видами капіталу та функціональними завданнями підприємницької діяльності.

Теорія підприємництва: переваги та недоліки.

Тема 2. Характеристика видів підприємницької діяльності

Типи організації виробництва. Основні стратегії організації виробництва.

Торговельно-посередницька діяльність. Організаційна й економічна сторони торгівлі. Типи оптових підприємницьких структур. Складське господарство. Роздрібна мережа.

Спекуляція. Організаційна структура біржі. Функції структурних підрозділів біржі. Типи операцій на біржі.

Соціальне підприємництво.

Основи підприємництва

Основи підприємництва

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємництва

Класифікація суб'єктів підприємництва. Господарські товариства: повні, з обмеженою відповідальністю, командитні та акціонерні.

Франчайзинг. Лізинг.

Порівняльна характеристика аутстафінгу, фрілансерства та аутсорсингу

Тема 4. Принципи забезпечення стійкості підприємницької діяльності

Умови впровадження принципів самоокупності та самофінансування в практичну діяльність суб'єктами підприємництва.

Функції оплати праці. Місце оплати праці в підвищенні якості трудового життя.

Завдання системи безпеки підприємницької діяльності. Основні види загроз підприємницької діяльності.

Тема 5. Підприємницьке середовище

Теоретичні засади державної регуляторної політики. Принципи регуляторної політики підприємництва.

Конкурентне середовище підприємницької діяльності

Тема 6. Технологія заснування підприємницької справи

Вибір сфери діяльності. Вибір форми організації бізнесу.

Нетрадиційні способи: прямий маркетинг, пересувна торгівля, франчайзинг, надомний бізнес, вихід зі складу великої корпорації.

Стадії розроблення бізнес-плану. Структура та технологія розроблення бізнес-плану.

Тема 7. Економічні ризики в підприємстві

Сутність ризиків та їх види в підприємстві.

Методи ідентифікації ризиків. Методи оцінювання ризиків.

Тема 8. Розвиток підприємницької діяльності

Зовнішні та внутрішні суперечності, що виникають у процесі розвитку. Класифікація видів розвитку.

Показники інтенсифікації і підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Тема 9. Вартість підприємницької структури

Дохідний підхід. Витратний підхід. Порівняльний (ринковий) підхід.

Склад майнового комплексу. Метод дисконтування грошового потоку

Тема 10. Культура підприємництва

Основні методи впливу підприємця на підлеглих. Психологія підприємництва.

Функції переговорів. Основні етапи ведення ділових переговорів і їхня характеристика. |

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені. |

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у формі контрольної роботи. Результати роботи оформлюються у презентаційній формі. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу. |

Література та навчальні матеріали

Основна література

1 Гонтарева І.В. Підприємництво: підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 392 с.

2 Економіка та організація підприємницької діяльності: навч. посіб / За заг. ред. д.е.н. Н. В. Сментини. К: ФОП Гуляєва В.М, 2019. 320 с.

3 Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навч. посіб. для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108 с.

4 Основи підприємництва: підручник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.

5 Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.

Додаткова література

- 1 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : монографія / за заг. ред. проф. Н. М. Соломянюк, проф. Л. В. Страшинської ; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : ЛІДЕР, 2020. – 220 с
- 2 Актуальні аспекти розвитку суб'єктів підприємництва в умовах глобальної економіки : моногр. / за заг. ред. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 416 с.
- 3 Соціальне підприємництво : посібник для викладачів курсу / за наук. ред. к. е. н. А. О. Корнецького. – Київ : Фамільна друкарня Huss, 2019. – 160 с.
- 4 Міокова Г.І. Вартість підприємства та її оцінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/25.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/25.pdf)
- 5 Про підприємництво [Електронний ресурс] : Закон України від 26.02.1991 р. № 785-XII : станом на 14.12.2021 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> (дата звернення 10.01.2022).

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%).
Поточне оцінювання: 2 поточні контрольні роботи (по 15%), індивідуальна контрольна робота (40%), тестування на практичних заняттях (10%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Марина МАЩЕНКО

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО